

**СЛОВАШКИ ЛИЧНИ ИМЕНА, ОБРАЗОВАНИ ОТ РИМСКО
МИТОЛОГИЧНО ИМЕ, В СРАВНЕНИЕ С ТЕХНИТЕ
БЪЛГАРСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ**

ГЕРГАНА ПЕТКОВА

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ

gi4e82ap@abv.bg

**SLOVAK PERSONAL NAMES, DERIVED FROM ROMAN MYTHOLOGICAL
NAME IN COMPARISON WITH THEIR BULGARIAN EQUIVALENTS**

GERGANA PETKOVA

MEDICAL UNIVERSITY – PLOVDIV

gi4e82ap@abv.bg

The research object of the present text is Slovak personal names, derived from a Roman mythological name, in comparison with their Bulgarian equivalents. The main aim is their full list to be presented and their initial meaning as well.

The excerpted examples are classified according to: 1) the type of the basic word, used during the process of name derivation, as a part of speech (i.e. if it is a proper name or an appellative (a common noun, an adjective, etc.)); 2) the model used for Slovak anthroponym coining from a Roman mythological name, i. e. if the it is derived from its form of Nom. sg. or from its root.

Additional extralinguistic classification is made according to the canonization of the researched names, i. e. if it is a name of a saint, and, if the saint is canonized only by the Orthodox Church, by the Catholic one, or by the both of them.

Keywords: Slovak personal name, Bulgarian personal name, Roman mythological name

Чрез обожествяването на обкръжаващите предмети или създаването на свои въображаеми божества, които управляват човешката съдба и покровителстват отделни начинания, действия, дори отделни социални групи и типичните за тях дейности, древните хора дават индивидуално име на всяко божество, а съставът на божествата при различните народи е различен (Теория/Теория 1986: 18).

Чрез митовете пък те обясняват появата и функциите на тези божества, връзките между тях и простосмъртните.

На практика митовете не съществуват без митологичните герои, които имат свои имена. Често не може да се постави ясна граница между съ-

ществително собствено и съществително нарицателно име, т.е. апелативът, от който то е образувано. В зависимост от мотивираността му собственото име има своя вътрешна форма и ролята му е да означава персонажа. Често митологичните имена се демитологизират (апелативизират се), защото тяхната вътрешна форма се възприема буквално. Промяната на статуса се дължи на най-важната особеност на митологичния образ – той да бъде сакрален или не. Това води до максимална повтораемост на дадено митологично име или точно обратното – то не се използва въобще, защото е сакрално. Честата употреба води до неговата апелативизация.

Нерядко в името се съдържа в закодирана форма самият сюжет на мита или мотив от него (МНМ/МNM 1987: 508).

Гърците разделят персонажите в митологията на богове, герои и простосмъртни, за които се разказва съответно в мит, (героична) легенда и история (Hansen 2004: 2), а по-късно този модел е възприет и от римляните (Hansen 2004: 11).

Първоначално римоиталийските богове нямат свои собствени имена, а се използват имената на съответните гръцки богове (Немировски/Nemirovski 2004: 5). През 6. в. пр.н.е. гръцките теоними започват да се заменят с латински (Хенсън/Hansen 2004: 12). Римската митология остава открита за външни влияния и в нея масово навлизат чужди богове и герои. Едни от тях са троянските герои, които римляните обявяват за свои прародители (Немировски/Nemirovski 2004: 6). Например през 5. в. пр.н.е. митът за Еней навлиза в римската митология и той оттогава се смята за прародител на римляните (Hansen 2004: 12).

От гръцката митология се заимства и разделението на боговете на главни и второстепенни (нимфи, духове и т.н.). Главните богове в римския пантеон са *Apollo* (бог на слънцето, поезията, музиката и предсказанията), *Bacchus* (бог на виното и лозята), *Ceres* (богиня на земеделието), *Cupido (Amor)* (бог на любовта), *Diana* (богиня на лова), *Fauna* (богиня на животинското царство), *Faunus* (бог на горите и полята), *Flora* (богиня на растителното царство и пролетта), *Fortuna* (богиня на съдбата), *Ianus/Janus* (бог на всички входове, на всяко начало и край), *Iuno/Juno* (богиня на брака), *Iupiter/Iuppiter/Jupiter/Juppiter* (върховно божество и бог на небето и дъжда), *Mars* (бог на войната), *Mercurius* (вестоносец на боговете и бог на търговците и крадците), *Minerva* (богиня на мъдростта, науката, войната и пазителка на Рим), *Neptunus* (бог на водната шир), *Dis Pater/ Pluto/Orcus* (бог на подземното царство), *Saturnus* (богът на земеделието), *Venus* (богиня на любовта и красотата), *Vesta* (богиня на домашното огнище), *Volcanus/Vulcanus* (бог на огъня и ковачите), а към второстепенните влизат *Abundantia* (богиня на благоденствието), *Aesculapius* (бог на лечителското изкуство), *Aquilo* (бог на северния вятър), *Aurora/Matuta* (богиня на зората), *Auster* (бог на северния вятър), *Bellona* (богиня на войната), *Bubona* (богиня на добитъка), *Candelifera* (богиня на раждането на нов живот), *Carmenta* (богиня на раждането и пророческата дарба), *Clementia*

(богиня на прошката), *Cloacina* (пазителка на шивачите в Древен Рим), *Concordia* (богиня на съгласието), *Cybele* (богиня на природните сили и олицетворение на Майката Земя), *Decima* (богиня на живота, на продължителността на живота), *Deverra* (богиня на акушерките и родилките), *Dies* (богиня на дневната светлина), *Discordia* (богиня на раздора), *Edesia* (богиня на храната и пиршеството), *Epona* (богиня на конете), *Fabulina* (богиня, пазителка на децата), *Fama* (богиня на мълвата), *Favonius* (бог на растенията и цветята), *Felicitas* (богиня на щастието, късмета и успеха), *Fides* (богиня на верността), *Hercules* (бог на физическата сила), *Hespera* (богиня на здрача), *Hippona* (богиня на конете), *Honos* (бог на военната чест и почит), *Invidia* (богиня на завистта и ревността), *Iris* (богиня на дъгата), *Iustitia/Justitia* (богиня на справедливостта), *Iuventas/Juventas* (богиня на младостта), *Latona* (богиня на тъмнината), *Libertas* (богиня на свободата), *Libitina* (богиня на смъртта и траурната церемония), *Lucifer* (бог на светлината), *Luna* (богиня на луната), *Mithras* (бог, почитан от римските войници), *Morta* (богиня на смъртта), *Muta* (богиня на мълчанието), *Necessitas* (богиня на съдбата), *Nemesis* (богиня на отмъщението), *Nona* (богиня на бременността), *Ops/Opis* (богиня на плодородието), *Pales* (богиня на овчарите и животновъдите), *Pax* (богиня на мира), *Pietas* (богиня на дълга), *Pomona* (богиня на плодните дървета), *Portunes* (бог на ключовете), *Proserpina* (богиня на зърнените култури и царица на подземното царство), *Salacia* (богиня на моретата и солената вода), *Salus* (богиня на здравето), *Sancus* (бог на клетвите и лоялността), *Silvanus* (бог на горите и полята), *Sol Invictus* (бог на слънцето), *Somnus* (бог на съня), *Sors* (бог на късмета), *Spes* (богиня на надеждата), *Stimula* (богиня на страстта), *Tellus/Terra* (богиня на земята), *Tempestes* (богиня на бурите), *Terminus* (бог на междите и границите), *Tranquillitas* (богиня на спокойствието), *Trivia* (богиня на магическите сили и магията), *Veritas* (богиня на доблестта и истината), *Vesper* (бог на нощта), *Victoria* (богиня на победата), *Voluptas* (богиня на удоволствието), *Volturnus/Vulturinus* (бог на водата) и др. (Хенсън/Henson 2004: 40). Освен теоним за назоваването на даден митологичен персонаж се използват и различни епитети – повечето от тях в ролята на евфемизми. Още *Сократ* (*Socrates*) отбелязва, че простосмъртните се страхуват да изричат например името на *Хадес* (*Hades*) и предпочитат да използват епитета *Плутон* (*Pluto*) (Хенсън/Henson 2004: 162), букв. „богатия“ заради богатствата, криещи се в земните недра, където е царството му (Хенсън/Hansen 2004: 182).

Както вече бе споменато, боговете от римския пантеон повтарят гръцкия: *Aesculapius* < *Asclepius*, *Apollo* < *Apollo*, *Aquilo* < *Boreas*, *Aurora* < *Eos*, *Auster* < *Notus*, *Bacchus* < *Dionysus*, *Bellona* < *Enyo*, *Ceres* < *Demeter*, *Cupido* (*Amor*) < *Eros*, *Cybele* < *Rhea*, *Decima* < *Lachesis*, *Diana* < *Artemis*, *Dis Pater/Pluto/Orcus* < *Hades*, *Dies* < *Hemera*, *Discordia* < *Eris*, *Fama* < *PHEME*, *Fauna* < *Maia*, *Faunus* < *Pan*, *Favonius* < *Zephyrus*, *Flora* < *Chloris*, *Fortuna* < *Tyche*, *Hercules* < *Heracles*, *Iuno/Juno* < *Hera*, *Iupiter/Iuppiter/Jupi-*

ter/Juppiter < Zeus, Iustitia/Justitia < Themis, Iuventas/Juventas < Hebe, Latona < Leto, Lucifer < Phosphorus, Luna < Selene, Mars < Ares, Matuta < Eos, Mercurius < Hermes, Minerva < Athena, Morta < Atropos, Necessitas < Ananke, Neptunus < Poseidon, Nona < Clotho, Pax < Irene, Proserpina < Persephone, Salacia < Amphitrite, Salus < Hygieia, Saturnus < Cronus, Silvanus < Silenus, Sol < Helios, Somnus < Hypnos, Spes < Elpis, Stimula < Semele, Tellus < Gaia, Trivia < Hecate, Venus < Aphrodite, Vesper < Hesperos, Vesta < Hestia, Victoria < Nike, Volcanus/Vulcanus < Hephaestus, Volturnus/Vulturnus < Eurus.

В Древния Рим най-почитани са дванайсет божества, които са наречени Dii Consentes, а техните имена са Iupiter/Iuppiter/Jupiter/Juppiter, Iuno/Juno, Minerva, Vesta, Ceres, Diana, Venus, Mars, Mercurius, Neptunus, Volcanus/Vulcanus и Apollo (Димитров/Dimitrov 2012: 240–246).

Информацията за римските митологични имена може да бъде обобщена по следния начин. От основаването на Римската империя до нейния край през 476 г. от н.е. римляните владеят цяла Европа, Северна Африка, Близкия Изток и Мала Азия. В границите на тази огромна държава живеят множество народи със своите култури, вярвания и обичаи, но въпреки това римляните успяват да наложат свой цикъл от митове и легенди, свой пантеон от божества, въпреки че те се изградени изцяло върху този от гръцката митология.

Стига се дотам, че ранната история на Древния Рим трудно може да бъде отделена от легендите. Първите текстове, посветени на римската митология, се появяват по време на ранната империя (20-те години пр.н.е. – 20-те години от н.е.). Тогава Вергилий създава „Енеида“, в която поетът логически свързва основаването на Рим с гръцкия цикъл от легенди и с техния божествен пантеон. В своите „Метаморфози“ пък Овидий представя митове, които са част от културата на народите от Близкия Изток и Елада, но са изцяло възприети от римляните като техни собствени. Дори Тит Ливий в своето историческо съчинение „От основаването на Града“ започва от легендарните основатели на Рим.

Първоначално римляните имат твърде много богове и богини, наричани от тях *numina*, или стихии, сили. За разлика от гръцките божества те нямат отличителни черти и функции, а просто представят стихии от ежедневието на хората. Постепенно се превръщат в пазители, патрони на отделни занаяти и олицетворения на човешки качества и абстрактни понятия. А впоследствие, повлияни от навлезлите вече гръцки митове, римляните превръщат своите *numina* в родни еквиваленти на представителите на гръцкия пантеон. Така Марс от божество, свързано с обработването на земята, се превръща в римски еквивалент на гръцкия Арес; Диана от богиня на горите започва да се свързва с Артемида. По този начин римляните придават на своите традиционни божества нови характеристики.

Имена на смъртни хора също могат да станат част от групата на римските митологични персонажи, защото съществува практика герои и импе-

ратори да се обожествяват след смъртта им (например Еней, Ромул, Рем) (МЕ).

Интересно е да се отбележи, че имената на римските богове и богини се придружават от огромен брой епитети, употребявани и като теоними за божества, но от по-ниско ниво. Всички те олицетворяват природни явления и стихии.

За италиейците е характерна и склонността към олицетворяване на едно и също явление едновременно с божество от мъжки и от женски пол (Суперанская/Superanskaya 1973: 184).

Любопитен факт е, че тези древни имена са запазени до днес и се употребяват в съвременните антропонимни системи като официални лични имена. Това безспорно се дължи на силното влияние на римската култура, както и на съвременните интерпретации на митологичните текстове, представяни в киното.

Обект на изследване в настоящия текст са 31 римски митологични имена (20 мъжки и 11 женски), 21 словашки антропонима (11 мъжки и 10 женски), образувани от римско митологично име, и техните 12 български еквивалента (6 мъжки и 6 женски). Основната цел на изследването е да се проследи употребата и наличието на антропоними, изведени от римски митологични имена, в словашката именна система и да се посочат техните български еквиваленти.

Изследваните оними са разпределени в три големи групи: 1) според изходния апелатив; 2) според модела на образуване, т.е. дали словашкото лично име е образувано от формата за **Nom. sg.** на изходното латинско име, или от неговата основа; 3) според това дали словашкото лично име е канонизирано само от Католическата, само от Православната църква, или е прието за официално и от двете църкви и е включено в каноничните им списъци.

Тези три класификации са базирани на необходимостта да се проследи етимологията на дадено римско митологично име и пътищата, по които то навлиза в славянската личноименна система.

Важно е да се направи уточнението, че при изготвянето на първата класификация разпределянето на имената в отделните групи се осъществява спрямо традициите на латинската лексикология и морфология.

Мъжки римски митологични имена и техните словашки и български еквиваленти

А. Класификация на словашките и българските мъжки лични имена, образувани от римско митологично име, с оглед на тяхната деривация:

А.1. Деривационни модели според:

А.1.1. Мотивиращата основа:

А.1.1.1. От апелативи:

а) от съществително нарицателно име:

Honor/Honos (< *honor, oris, m* – „почит, уважение“ (BTN, L, MNM 2, SL, SSJ¹) > **СЛК** (= **словашки**): *Honor* (BTN, L, MNM 2, SL, SSJ); **Silvanus** (< *silva, ae, f* – „гора“ (BTN, K, KO, L, MNM 2, SL, SSJ) > **СЛК**: *Silván* (BTN, L, MNM 2, SL, SSJ), **БГ** (= **български**): *Силван* (BTN, K, KO));

б) от прилагателно име:

Latinus (< *Latinus, 3* – „латински“ (BTN, I, KO, MNM 2, SH) > **СЛК**: *Latínus* (BTN, MNM 2, SH), **БГ**: *Латин* (I, KO)); **Leber/Liber** (< *liber, era, erit* – „свободен, независим“ (BTN, KO, MNM 2, SSJ) > **СЛК**: *Liber* (BTN, MNM 2, SSJ), **БГ**: *Либер* (KO)); **Mars/Mavors** (< *maris* форма за Gen. sg. от *mas, maris* – „мъжки“ (BTN, MNM 2, SH) > **СЛК**: *Mars* (BTN, MNM 2, SH); **Romulus** (< *Romulus, 3* – „принадлежащ на Рим“ (BTN, KO, MNM 2, SH, SL, SSJ) > **СЛК**: *Romulus* (BTN, MNM 2, SH, SL, SSJ), **БГ**: *Ромул* (KO)).

Б. Класификация на словашките и българските мъжки лични имена, образувани от римско митологично име, според произволяща форма:

Б.1. Словашки мъжки лични имена, образувани от формата за **Nom. sg.** на изходното римско митологично име:

Honor (< Honor/Honos); **Jupiter** (< *Iupiter/Iuppiter/Jupiter/Juppiter*); **Latinus** (< *Latinus*); **Liber** (< *Leber/Liber*); **Mars** (< *Mars/Mavors*); **Remus** (< *Remus*); **Romulus** (< *Romulus*); **Saturnus** (< *Saturnus*).

Б.2. Словашки мъжки лични имена, образувани от **основата** на изходното римско митологично име:

Merkúr (< *Mercurius/Mircurius/Mirqurius*); **Silván** (< *Silvanus*); **Vulkán** (< *Volcanus/Vulcanus*).

Б.3. Български мъжки лични имена, образувани от формата за **Nom. sg.** на изходното римско митологично име:

Либер (< *Leber/Liber*); **Юнупер** (< *Iupiter/Iuppiter/Jupiter/Juppiter*).

Б.4. Български мъжки лични имена, образувани от **основата** на изходното римско митологично име:

Латин (< *Latinus*); **Меркурий** (< *Mercurius/Mircurius/Mirqurius*); **Ромул** (< *Romulus*); **Силван** (< *Silvanus*).

В. Етимологична характеристика на немотивираните мъжки римски митологични имена, от които са образувани словашки мъжки лични имена и техните български еквиваленти:

В.1. Мъжки римски митологични имена с различни етимологични интерпретации:

Iupiter/Iuppiter/Jupiter/Juppiter (< 1) индо-европейското **Dyeu-pater* със значение „баща на боговете/светлината“ (от *Dyeus/dieu* – „бог“ и *pater*,

tri, m – „баща“); 2) етруското *dyeu-pater*: *dyeus* („сянка“ или „небе“, сродно с името на бог *Зевс*) и *pater* – „баща“; 3) лат. *iuvo, I* – „помагам“ (BTN, MNM 2, SH) > СЛК: *Jupiter* (BTN, MNM 2, SH), БГ: *Юпитер* (КО)); ***Mercurius/Mircurius/Mirqurius*** (< 1) лат. *mercor, I* – „търгувам“; 2) лат. *merx, mercis, f* – „товар“; 3) лат. *merces, edis, f* – „възнаграждение, заплата“ (BTN, MNM 2, SSJ) > СЛК: *Merkúr* (BTN, MNM 2, SSJ), БГ: Меркурий (I); ***Remus*** (< 1) неясно значение; 2) лат. *remus, i, m* – „весло“ (BTN, MNM 2, SH, SL, SSJ) > СЛК: *Remus* (BTN, MNM 2, SH, SL, SSJ); ***Saturnus*** (< 1) неясно значение; 2) лат. *satur, ura, urum* – „сит; обилен, плодороден“; 3) лат. *sero, I* – „сея, засявам“; 4) лат. *sator, oris, m* – „сеяч“ (BTN, MNM 2, SH) > СЛК: *Saturnus* (BTN, MNM 2, SH)); ***Volcanus/Vulcanus*** (< 1) лат. *fulgo, 3/fulgeo, 2* – „припламвам“; 2) етруската дума *vulca* – „вълк“ (BTN, MNM, SH) > СЛК: *Vulkán* (BTN, MNM, SH)).

Г. Класификация на мъжките римски митологични имена според канонизацията им:

Г.1. Имена на светци, канонизирани от Католическата църква: *Romulus*.

Г.2. Имена на светци, канонизирани от Православната църква: *Iupiter/Iuppiter/Jupiter/Juppiter; Mars/Mavors; Volcanus/Vulcanus*.

Г.3. Имена на светци, канонизирани и от Католическата, и от Православната църква: *Honor/Honos; Mercurius/Mircurius/Mirqurius; Saturnus; Silvanus*.

Женски римски митологични имена и техните словашки и български еквиваленти

А. Класификация на словашките и българските женски лични имена, образувани от римско митологично име, с оглед на тяхната деривация:

1. Деривационни модели според:

А.1.1. Мотивиращата основа:

А.1.1.1. От апелативи:

а) От съществително нарицателно име:

Concordia (< *concordia, ae, f* – „хармония, съгласие“ (BTN, MNM 2, SL, SSJ) > СЛК: *Konkordia* (BTN, MNM 2, SL, SSJ)); ***Gratia*** (< *gratia, ae, f* – „грация, прелест, красота“ (BTN, JK, L, MNM) > СЛК: *Grácie* (BTN, JK, L, MNM), БГ: *Грация* (I, КО, KOV)); ***Pomona*** (< *potus, i, f/ potum, i, n* – „плодно дърво/дървесен плод“ (BTN, MNM 2, SH, SL, SSJ) > СЛК: *Pomona/Potóna* (BTN, MNM 2, SH, SL, SSJ)).

Б. Класификация на словашките и българските женски лични имена, образувани от римско митологично име, според производяща форма:

Б.1. Словашки женски лични имена, образувани от формата за **Nom. sg.** на изходното римско митологично име:

Auróra (< Aurora); *Diana* (< Deana/Diana/Deviana/Diviana); *Felicitas/Felicita* (< Felicitas); *Flora/Flóra* (< Flora); *Grácie* (< Gratia); *Konkordia* (< Concordia); *Pomona/Pomóna* (< Pomona); *Venuša* (< Venus); *Viktória* (< Victoria).

Б.2. Български женски лични имена, образувани от формата за **Nom. sg.** на изходното римско митологично име:

Аврора (< Aurora); *Венера* (< Venus); *Виктория* (< Victoria); *Грация* (< Gratia); *Диана* (< Deana/Diana/Deviana/Diviana); *Флора* (< Flora).

В. *Етимологична характеристика на немотивираните женски римски митологични имена, от които са образувани словашки женски лични имена и техните български еквиваленти:*

В.1. Женски римски митологични имена с различни етимологични интерпретации:

Aurora (< 1) лат. *aurora*, *ae, f* – „зора, разсъмняване; изток“; 2) лат. *aura*, *ae, f* – „лъх, подухване“ (BTN, MNM, SL) > **СЛК**: *Auróra* (BTN, MNM, SL), **БГ**: *Аврора* (I, KO)); *Deana/Diana/Deviana/Diviana* (< 1) лат. *deus, i, m* – „бог“; 2) лат. *diva* – „божествена, прекрасна“ (форма за ж. р. от прил. име *divus*, 3 – „божествен, прекрасен“); 3) лат. *dies, ei, m/f* – „ден“ (BTN, MNM, SL, SSJ) > **СЛК**: *Diana* (BTN, MNM, SL, SSJ), **БГ**: *Диана* (I, K, KO, KOV)); *Felicitas* (< 1) лат. *felicitas, tatis, f* – „късмет, щастие“; 2) лат. *felix, icis* – „щастлив“ (BTN, MNM 2, SL, SSJ) > **СЛК**: *Felicitas/Felicita* (BTN, MNM 2, SL, SSJ); *Flora* (< 1) лат. *flos, oris, m* – „цвете“; 2) лат. *florens, entis* – „цветуц, процъфтявац“ (сег. деят. прич. от гл. *floreo*, 2 – „цъфтя, процъфтявам“) (BTN, MNM 2, SL, SSJ) > **СЛК**: *Flora/Flóra* (BTN, MNM 2, SL, SSJ), **БГ**: *Флора* (I, KO, KOV)); *Venus* (< 1) лат. *venus, eris, f* – „любов, сексуално желание; прелест, красота“; 2) лат. *venia, ae, f* – „милостта на боговете“ (BTN, MNM, SL) > **СЛК**: *Venuša* (BTN, MNM, SL), **БГ**: *Венера* (I, KO, KOV)); *Victoria* (< 1) римския когномен *Victor*; 2) римския когномен *Victorius*; 3) лат. *victoria, ae, f* – „победа“ (BTN, L, MNM, SH, SL, SSJ) > **СЛК**: *Viktória* (BTN, L, MNM, SH, SL, SSJ), **БГ**: *Виктория* (BTN, I, K, KO, KOV)).

Г. *Класификация на женските римски митологични имена според канонизацията им:*

Г. 1. Имена на светици, канонизирани и от Католическата, и от Православната църква: *Aurora*; *Concordia*; *Deana/Diana/Deviana/Diviana*; *Felicitas*; *Flora*; *Gratia*; *Venus*; *Victoria*.

Изводи

Общият брой на включените в настоящото изследване римски митологични имена е 31, от които 20 са мъжки (с 11 еквивалента в словашки и 6 в български), а 11 са женски (с 10 словашки еквиваленти и 6 български). Мъжките и женските имена са разгледани отделно.

Следните римски митологични имена нямат български еквивалент: *Honos/Honor, Mars/Mavors, Remus, Saturnus, Volcanus/Vulcanus; Concordia, Felicitas, Pomona*.

От класификацията на мъжките антропоними, направена според изходна мотивираща дума, става ясно, че всички включени примери са изведени от апелатив. Обособяват се две подгрупи – мъжки римски митологични имена, изведени от съществително нарицателно име, и такива, които са изведени от прилагателно име. По-голям е броят на мъжките антропоними с нееднозначна етимология.

При класификацията на словашките мъжки лични имена, образувани от римско митологично име, според производяща форма с минимална разлика тук по-продуктивен е първият от двата представени модела, а именно от формата за Nom. sg. При българските мъжки лични имена резултатът е различен – при тях по-продуктивен е вторият модел.

При класификацията, свързана с включването на разглежданите антропоними в каноничните списъци, най-многобройна се оказва групата от имена на светци, канонизирани само от Православната църква, следвана от тази на светците, включени в каноничните списъци и от двете църкви, и на светците, включени в списъците само от Католическата църква.

От класификацията на женските антропоними, направена според изходна мотивираща дума, е видно, че се обособява една-единствена подгрупи – славянски женски лични имена, образувани от римско митологично име, изведени от съществително нарицателно име. И тук най-голям е броят на антропонимите с нееднозначна етимология.

При класификацията на словашките и българските женски антропоними, образувани от римско митологично име, според производяща форма става видно, че е използван единствено моделът, при който славянското име се извежда директно от формата за Nom. sg.

При класификацията, свързана с включването им в каноничните списъци, се обособява отново само една група – на светици, канонизирани и от Православната, и от Католическата църква.

Всички разгледани тук словашки и български мъжки лични имена са образувани само от мъжки римски митологични имена, т.е. няма пример, изведен от женско име. Същото се отнася и за женските антропоними, включени в настоящото изследване, т.е. изведени са само от женски римски митологични имена. Често срещан е точно противоположният процес – от мъжко име да се образува женско и обратното.

БЕЛЕЖКИ / NOTES

¹ Използваните абривиатури са описани в ЛИТЕРАТУРА.

ЛИТЕРАТУРА / REFERENCES

Димитров 2012: *Димитров, Д.* Малък българо-латински енциклопедичен речник. София, УИ „Св. Климент Охридски“. [Dimitrov 2012: *Dimitrov, D.* Malak balgaro-latinski entsiklopedichen rechnik. Sofia, UI „Sv. Kliment Ohridski“.]

Илчев 1959: *Илчев, Ст.* Речник на личните и фамилните имена у българите. София, Издателство на БАН (=И). [Ilchev 1959: *Ilchev, St.* Rechnik na lichnite i familnite imena u balgarite. Sofia, Izdatelstvo na BAN (=I).]

Ковачев 1987: *Ковачев, Н. П.* Честотно-тълковен речник на личните имена у българите. София, „Д-р Петър Берон“ (=КОВ). [Kovachev 1987: *Kovachev, N. P.* Chestotno-talkoven rechnik na lichnite imena u balgarite. Sofia, „D-r Petar Beron“ (=KOV).]

Ковачев 1995: *Ковачев, Н.* Честотно-etimологичен речник на личните имена в съвременната българска антропонимия. Велико Търново, „Пик“ (=КО). [Kovachev 1995: *Kovachev, N.* Chestotno-etimologichen rechnik na lichnite imena v savremennata balgarska antroponimia. Veliko Tarnovo, „Pik“ (=KO).]

МНМ 1987: Мифы народов мира (Энциклопедия в двух томах) 1987, т. 1 (А–К). Москва, Советская энциклопедия (=МНМ). [MNM 1987: Mify narodov mira (Entsiklopediia v dvukh tomakh), t. 1 (A–K). Moskva, Sovetskaia entsiklopediia (=MNM).]

МНМ 1988: Мифы народов мира (Энциклопедия в двух томах) 1988, т. 2 (К–Я). Москва, Советская энциклопедия (=МНМ 2). [MNM 1988: Mify narodov mira (Entsiklopediia v dvukh tomakh) 1988, t. 2 (K–Ia). Moskva, Sovetskaia entsiklopediia (=MNM 2).]

Немировски 2004: *Немировский, А. И.* Мифы и легенды народов мира, т. 2 (Ранняя Италия и Рим). Москва, „Литература, мир книги“. [Nemirovski 2004: *Nemirovskii, A. I.* Mify i legendy narodov mira, t. 2 (Ranniaia Italiia i Rim). Moskva, „Literatura, mir, knigi“.]

Речник 1968: *Slovník slovenského jazyka 1968, VI.* Bratislava. Vydavateľstvo SAV (=SSJ). [Slovník 1968: *Slovník slovenského jazyka 1968, VI.* Bratislava, Vydavateľstvo SAV (=SSJ).]

Суперанская 1973: *Суперанская, А. В.* Общая теория имени собственного. Москва, Наука. [Superanskaya 1973: *Superanskaia, A. V.* Obshchaia teoriia imeni sobstvennogo. Moskva, Nauka.]

Теория 1968: Теория и методика ономастических исследований. Москва, Наука. [Teoriya 1968: *Teoriia i metodika onomasticheskikh issledovaniï.* Moskva, Nauka.]

Keber 2008: *Keber, J.* Leksikon imen. Onomastični kompendij. Ljubljana, Ce-ljska Mohorjeva družba (=JK).

Хенсън 2004: *Hansen, W.* Handbook of Classical Mythology. Santa Barbara, California, “ABC Clio”.

Špaňár, Hrabovský 2012: *Špaňár, J., Hrabovský, J.* Latimsko-slovenský/ slovensko-latinský slovník. Bratislava. Slovenské pedagogické nakladateľstvo (=SH).
www.behindthename.com (24.07.2013) (=BTN).
www.leksykony.interia.pl (24.07.2012) (=L).
<http://www.mythencyclopedia.com> (27.04.2011) (=ME).
<http://slovník.dovrecka.sk/etymologicky-slovník-mien> (24.07.2012) (=SL).

✉ *ст. пр. д-р Гергана Петкова*

Департамент по езиково и специализирано обучение Секция „Чужди езици“
Медицински университет – Пловдив
бул. „Васил Априлов“ 15А, 4000 Пловдив, България

✉ *Senior Lecturer Gergana Petkova, PhD*

Department of Languages and Specialized Training Foreign Language Section
Medical University – Plovdiv
15A, Vasil Aprilov, bulv., 4000 Plovdiv, Bulgaria